SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 128/02-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti D., a. s., B. B., zastúpenej advokátom JUDr. F. K., Advokátska kancelária, K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Er 2535/01 a uznesením Okresného súdu Košice II č. k. Er 2535/01-32 z 21. februára 2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti D., a. s., B. B. v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o d m i e t a ako neprípustnú.

Sťažnosť spoločnosti D., a. s., B. B. v časti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Na Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sa sťažnosťou zo 6. mája 2002 doručenou ústavnému súdu v ten istý deň obrátila spoločnosť D., a. s., B. B. (ďalej len „sťažovateľ“), namietajúc porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v exekučnej veci sp. zn. Er 2535/01, ako aj jeho uznesením č. k. Er 2535/01-32 z 21. februára 2002 doručenom sťažovateľovi 4. marca 2002.

Uvedeným rozhodnutím okresný súd zamietol námietky sťažovateľa (ako povinného v exekučnom konaní) proti exekúcii vrátane námietok proti trovám exekúcie, ako aj návrh povinného na odklad exekúcie.

Právnym titulom pre výkon exekúcie bol rozsudok okresného súdu č. k. 35 Cb 1207/99-318 zo 14. decembra 2000 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cob 25/01-339 z 26. apríla 2001, ktorý však sťažovateľ napadol dovolaním na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), čo bolo aj dôvodom, ktorý uviedol v námietkach proti exekúcii a proti trovám exekúcie a ktorým odôvodnil svoj návrh na odklad, resp. zastavenie exekučného konania (všetko v podaní zo 16. júla 2001).

Sťažovateľ uviedol, že uznesenie č. k. Er 2535/01-32 z 21. februára 2002, ktorým súd námietky sťažovateľa a jeho návrh na odklad exekúcie zamietol, bolo jednoznačne v rozpore so zákonom. Podľa jeho názoru mal okresný súd námietkam vyhovieť, resp. ak by chcel spravodlivo rozhodnúť v danej veci, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, ktoré mu boli známe, mal možnosť povoliť odklad exekúcie, keďže existoval dôvodný predpoklad na

zastavenie exekúcie (§ 56 ods. 2 v spojení s § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku). Nezákonnosť rozhodnutia o námietkach proti trovám exekučného konania vidí sťažovateľ v tom, že v upovedomení o začatí exekúcie boli trovy exekúcie vyčíslené podľa § 9 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov vo výške 5 520 000 Sk za nepeňažné plnenie. Podľa § 9 ods. 2 citovanej vyhlášky ak v exekučnom titule je určená hodnota odobratej veci, odmena za vykonanie exekúcie odobratím vecí je 10 % z tejto hodnoty, najmenej však 1 000 Sk. Podľa ods. 1 citovaného ustanovenia odmena na vykonanie exekúcie odobratím veci je 1 000 Sk za každú odobratú vec, najviac však 5 000 Sk za všetky odobraté veci na základe jedného exekučného titulu. Z uvedeného vyplýva, že určiť odmenu podľa § 9 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov je možné len vtedy, ak v exekučnom titule je určená hodnota odobratej veci. Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku je exekučným titulom vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Ani v jednom z rozhodnutí, ktoré boli exekučným titulom, sa však vo výrokovej časti neuvádza hodnota vecí, ktoré boli predmetom exekúcie.

Keďže len výroková časť rozhodnutia je vykonateľná, ako to vyžaduje § 41 ods. 1 Exekučného poriadku, konajúci súd tým, že rozhodol o námietkach proti trovám exekúcie v tom zmysle, že boli exekútorom vyúčtované dôvodne (námietkam nevyhovel), rozhodol v rozpore so zákonom.

Podľa sťažovateľa okresný súd doposiaľ stále nerozhodol o jeho návrhu na zastavenie exekúcie, ktorý bol obsiahnutý v podaní zo 16. júla 2001. Tým porušil aj jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol vo veci nálezom tohto znenia:

„Postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn.: Er 2535/01 a následne uznesením Okresného súdu Košice II, č. k. Er 2535/01-32, bolo porušené základné právo spoločnosti D., a. s., B. B., podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR – právo na spravodlivé a zákonné rozhodnutie veci, a podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR – právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.“

II.

Na základe listinných dôkazov predložených samotným sťažovateľom v uvedenej veci zistil ústavný súd tento skutkový stav:

Okresný súd rozsudkom č. k. 35 Cb 1207/99-318 zo 14. decembra 2000 v právnej veci žalobcu K. L., akciová spoločnosť, Ž. proti sťažovateľovi ako žalovanému o určene vlastníckeho práva a vydanie veci určil, že žalobca je vlastníkom hnuteľných vecí v rozsudku presne špecifikovaných s tým, že žalovaný (sťažovateľ) je povinný uvedené veci žalobcovi vydať do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Krajský súd v Košiciach rozsudok súdu prvého stupňa napadnutý odvolaním žalovaného potvrdil rozsudkom č. k. 4 Cob 25/01-339 z 26. apríla 2001. Rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 18. mája 2001 a vykonateľnosť 23. mája 2001.

Na základe uvedeného exekučného titulu po podaní návrhu oprávneného z 8. júna 2001 a vydaní poverenia na výkon exekúcie (č. 5803 018459) okresným súdom, upovedomil poverený súdny exekútor JUDr. J. F. účastníkov konania o začatí exekúcie upovedomením sp. zn. Ex 123/01 zo 16. júla 2001, ktoré bolo sťažovateľovi (ako povinnému) doručené v ten istý deň.

Sťažovateľ vzniesol v zákonom stanovenej lehote proti exekúcii a proti trovám exekúcie námietky, v ktorých uviedol:
„... na strane našej spoločnosti ako povinného v uvedenom exekučnom konaní existuje dôvod, ktorý nás oprávňuje namietať proti výkonu exekúcie. Týmto dôvodom je podané

dovolanie ako opodstatnený procesný postup v súdnom konaní, ktorý bude rozhodujúcim a konečným pre posúdenie správnosti rozhodnutia súdu konajúceho vo veci určenia vlastníckeho práva k veciam, ktoré sú predmetom exekúcie. (...) V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti potom namietame aj vyčíslené trovy exekučného konania, pretože ich skutočná výška bude priamo závislá od konečného rozhodnutia príslušného súdu o rozsahu povinnosti našej spoločnosti ako odporcu plniť konečné súdne rozhodnutie. Na základe uvedených skutočností žiadame, aby súd námietkam vyhovel a rozhodol o odklade exekúcie a v prípade nemožnosti takéhoto postupu, o jej zastavení."

Okresný súd ako súd exekučný uznesením č. k. Er 2535/01-32 z 21. februára 2002 námietky sťažovateľa proti exekúcii (vrátane námietky proti trovám exekúcie) a návrh povinného na odklad exekúcie zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že exekučným titulom – rozsudkom okresného súdu č. k. 35 Cb 1207/99-318 a Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cob 25/01-339, ktorý nadobudol právoplatnosť 18. mája 2001, bolo povinnému (sťažovateľovi) uložené, aby vydal oprávnenému veci uvedené v rozsudku a nahradil mu trovy konania. Ďalej uviedol, že povinný v námietkach proti exekúcii neuviedol žiadne skutočnosti spôsobujúce zánik vymáhaného nároku, brániace jeho vymáhateľnosti, resp. dôvody, pre ktoré by bola exekúcia neprípustná a nie sú dané ani dôvody pre zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Exekučný súd poukázal na ustanovenie § 56 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého môže súd aj bez návrhu povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená. V tejto súvislosti zdôraznil, že povinný okrem podania dovolania neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej možno dôvodne očakávať, že exekúcia bude zastavená a taktiež nepredložil súdu rozhodnutie najvyššieho súdu o odklade vykonateľnosti rozhodnutia, pričom samotné podanie dovolania nie je dôvodom na odklad výkonu rozhodnutia.

Námietky povinného proti výške trov exekúcie zamietol ako nedôvodné, pretože tieto boli vyčíslené v súlade s ustanovením § 5 a § 9 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov vychádzajúc z výšky vymáhanej pohľadávky a z hodnoty odobratých vecí.

III.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dôvodiac, že v zmysle platnej judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa obsahu a rozsahu práva na súdnu ochranu všeobecné súdy poskytujú ochranu plynúcu z citovaného článku tak, že postupujú v konaní súc viazané procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu. Uznesenie okresného súdu č. k. Er 2535/01-32 z 21. februára 2002, ktorým zamietol námietky sťažovateľa proti exekúcii, bolo podľa neho v rozpore so zákonom, čím uvedený súd porušil jeho právo na súdnu ochranu.

Zo zistení ústavného súdu však vyplýva, že okresný súd námietkam sťažovateľa nevyhovel, pretože povinný (sťažovateľ) okrem argumentu a podaní dovolania neuviedol žiadne skutočnosti odôvodňujúce právny záver o zániku vymáhaného nároku, o existencii skutočností brániacich vymáhateľnosti vymáhaného nároku alebo o existencii dôvodov, pre ktoré by bola exekúcia neprípustná, a to vrátane dôvodov na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Vychádzajúc z právneho názoru, že podanie mimoriadneho opravného prostriedku nemá samo osebe žiaden vplyv na vykonateľnosť a právoplatnosť exekučného titulu a neznamená automaticky odklad vykonateľnosti rozhodnutia s poukazom na to, že povinný do rozhodnutia o námietkach nepredložil okresnému súdu rozhodnutie najvyššieho súdu o odklade vykonateľnosti rozhodnutia, ktoré bolo exekučným titulom, námietky proti exekúcii, ako aj návrh sťažovateľa na odklad exekúcie zamietol.

Sťažovateľ sa podanými námietkami proti exekúcii a návrhom na jej odklad domáhal zastavenia, resp. odkladu exekúcie do rozhodnutia o podanom mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní), ktorým napadol exekučný titul, resp. v prípade jeho zrušenia do nového rozhodnutia vo veci samej, od ktorého bude závisieť rozsah jeho povinností ako odporcu v pôvodnom súdnom konaní a v konečnom dôsledku aj samotná výška trov exekučného konania (ako to vyplýva z argumentácie sťažovateľa v podaní zo 16. júla 2001 označenom ako „Námietky proti exekúcii a trovám exekúcie“).

Podľa sťažovateľa okresný súd zamietnutím jeho námietok a návrhu na odklad exekúcie neposkytol súdnu ochranu týmto jeho právam.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Podľa § 161 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je rozsudok vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie. Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť (ods. 2).

Podľa § 243 Občianskeho súdneho poriadku pred rozhodnutím o dovolaní môže súd, ktorý o ňom má rozhodnúť, odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal možnosť v konaní o dovolaní pred najvyšším súdom navrhnúť odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a v prípade kladného rozhodnutia najvyššieho súdu o jeho návrhu vzniesť účinné námietky proti exekúcii podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku a vyhnúť sa tak exekúcii, ako aj povinnosti znášať trovy exekučného konania.

Sťažovateľ teda mal k dispozícii dostupný a účinný prostriedok ochrany svojich práv, na použitie ktorého bol v zmysle osobitných predpisov oprávnený, ktorý však bez toho, že by mu v tom bránila zákonná prekážka, nevyužil.

Na základe tejto skutočnosti ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu č. k. Er 2535/01-32 z 21. februára 2002 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namietal sťažovateľ na základe tvrdenia, že o jeho návrhu na zastavenie exekúcie v podaní zo 16. júla 2001 označenom ako „Námietky proti exekúcii a trovám exekúcie“ doposiaľ rozhodnuté nebolo a pretože exekúcia bola už v celom rozsahu zrealizovaná, je toto rozhodnutie fakticky bezpredmetné.

V podaní zo 16. júla 2001 sťažovateľ uviedol: „V zákonnej lehote podávame námietky proti exekúcii, oznámenie o začatí ktorej nám bolo doručené dňa 16. 7. 2001, t. j. v deň dostavenia sa exekútora a zástupcu oprávneného k odobratiu veci v súlade s ust. § 186 ods. 4 zák. č. 233/95 Z. z. v platnom znení. S uvedeným postupom exekútorského úradu nesúhlasíme a podávame voči exekúcii nasledovné námietky: (...) Na základe uvedených skutočností žiadame, aby súd námietkam vyhovel a rozhodol o odklade exekúcie a v prípade nemožnosti takéhoto postupu, o jej zastavení.“

Podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii (...). Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia ak je rozhodnutie, ktorým sa námietkam vyhovelo právoplatné, súd exekúciu zastaví. Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Námietky sú procesnou obranou povinného proti neprípustnej exekúcii, ktorých účelom je zastavenie exekúcie alebo upustenie od vykonania exekúcie z dôvodov taxatívne ustanovených v zákone. Náležitosti námietok sú vymedzené v § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Povinný musí uviesť dôvod neprípustnosti exekúcie. Ak je rozhodnutie, ktorým sa námietkam vyhovelo právoplatné, súd exekúciu zastaví (§ 50 ods. 5 Exekučného poriadku). Povinný môže teda v rámci námietok proti exekúcii navrhnúť, aj keď to nie je obligatórne, zastavenie exekúcie. Z obsahu podania sťažovateľa zo 16. júla 2001 vyplýva, že zastavenie exekúcie navrhuje na základe dôvodov uvedených proti prípustnosti exekúcie, teda v rámci námietok proti exekúcii v zmysle § 50 ods. 1 a ods. 5 Exekučného poriadku, a nie podľa § 57 citovaného zákona. O uvedených námietkach rozhodol okresný súd uznesením č. k. Er 2535/01-32 z 21. februára 2002 tak, že ich zamietol, čím nedošlo k vzniku právnej skutočnosti podmieňujúcej postup podľa § 57 ods. 5 Exekučného poriadku, teda povinnosti exekučného súdu rozhodnúť o zastavení exekúcie.

Na základe vyššie uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2002